

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát
Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-427/24-E
Sp. zn. ČŠIE-S-80/24-E

Název	Základní umělecká škola Jablonné nad Orlicí
Sídlo	Aloise Hanuše 384, 561 64 Jablonné nad Orlicí
E-mail	zus.jablonne@worldonline.cz
IČO	72 068 752
Identifikátor	691 001 804
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	David Serbousek
Zřizovatel	město Jablonné nad Orlicí
Místo inspekční činnosti	Aloise Hanuše 384, Jablonné nad Orlicí Aloise Hanuše 85, Jablonné nad Orlicí Aloise Hanuše 230, Jablonné nad Orlicí Jamenská 555, Jablonné nad Orlicí
Inspekční činnost na místě	19. až 21. 3. 2024

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného školou vykonávané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, včetně zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu pro základní umělecké vzdělávání.

Charakteristika

Základní umělecká škola Jablonné nad Orlicí (dále škola) s čtyřmi místy poskytovaného vzdělávání realizuje výuku ve třech oborech. V době inspekční činnosti evidovala maximálně možný počet žáků, to znamená 250, z toho 126 v oboru v hudebním, 70 ve výtvarném a 54 tanečním. Žáci jsou vzděláváni v přípravném studiu I. stupně a základním studiu I. a II. stupně. Zájem o výuku dlouhodobě převyšuje kapacitní možnosti školy.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Škola funguje podle ředitelem školy (dále „ředitel“) stanovených konkrétních pravidel a postupů. Velmi omezeně je činnost školy podpořena koncepčními záměry a strategiemi, což snižuje její systematický rozvoj. Nejen zde, ale i v oblasti vedení lidí se odráží nedostatečné uplatňování manažerských metod. Náročnost vytváření týmově spolupracujícího kolektivu rovněž zvyšuje častá obměna části pedagogického sboru a zkrácený rozsah některých pracovních úvazků, plný má pouze přibližně 41,6 % učitelů (včetně ředitele). Přesto je patrný aktivní zájem a úsilí několika učitelů zvyšovat kvalitu působnosti školy včetně veřejné prezentace dovedností žáků.

Koordinaci některých činností školy ředitel zajišťuje s pedagogickou radou, kdy dochází zejména k projednávání opatření týkající se provozu školy, organizace výuky, plánování či hodnocení akcí a výsledků vzdělávání žáků. Příliš neprobíhají diskuze směřující ke zkvalitnění vlastního výchovně-vzdělávacího působení, podpořené vzájemnou, otevřeně respektující komunikací, kterou je třeba neustále vedením školy podněcovat, tak jako se i zabývat hodnocením pracovního klimatu.

Ředitel ponechává učitelům prostor k prohlubování profesních dovedností prostřednictvím dalšího vzdělávání. Přesto není příliš patrný jejich aktivní přístup, jen někteří učitelé se účastní oborově zaměřených seminářů. Malá pozornost je věnována vzdělávání zaměřenému na rozšiřování nových poznatků z oblasti vývojové psychologie a obecné didaktiky. Ty by mohly přispět ke zvýšení efektivity vzdělávacího procesu, např. v oblastech metod hodnocení a práce se žáky s potřebou specifického přístupu. Obdobné je to s realizací vzájemných hospitací učitelů s poskytováním kolegiální zpětné vazby. Ta se jim občas dostává od ředitele, i když účinnost mnohdy snižuje častá absence vyvozených závěrů, které by měly podobu konkrétních doporučení pro zlepšení pedagogických postupů.

Poskytované vzdělávání žáků vychází ze Školního vzdělávacího programu pro základní umělecké vzdělávání (dále školní vzdělávací program), v jehož vzdělávacím obsahu byly zaznamenány dílčí nepřesnosti. Ty však na rozdíl od nedostatků zjištěných v naplňování školního vzdělávacího programu výuku negativně neovlivňují. Vlivem pojetí skupinové výuky hry na některé hudební nástroje v části prvních až třetích ročníků základního studia I. stupně a jeho přípravného studia nedochází k dodržení stanovené časové týdenní dotace.

Materiálně-technické zázemí školy umožňuje realizovat obsah školního vzdělávacího programu v plném rozsahu, i když není ve všech částech činností zcela optimální. Snahou vedení školy, často ve spolupráci se zřizovatelem, je jeho zlepšování. Svědčí o tom např. výměna části podlahových krytin a oken v hlavní budově, což přispělo ke snížení vnějšího hluku. Podle finančních možností dochází k doplňování a obměně používaných učebních pomůcek včetně hudebních nástrojů. Nově pořízeny byly mj. saxofony, klarinet, basová kytara, pianino a notové stojany. Škole ke zkvalitnění podmínek vzdělávání přispělo úspěšně zapojení do grantové výzvy odborně zaměřené nadace a v letech 2020 až 2022 využití finančních prostředků z dotačního programu. Pravidelně je činnost školy podpořena

finančními příspěvky spádových obcí. Příznivý dopad pro vzdělávání žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí má navázání spolupráce s dvěma nadačními fondy.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Ve zhlédnuté výuce všech uměleckých oborů byli žáci vybavováni vědomostmi a dovednostmi potřebnými pro vlastní umělecké vyjadřování. Vzdělávací proces doprovázela zpravidla příjemná pracovní atmosféra, učitelé vyjadřovali důvěru v dovednosti a schopnosti žáků, snažili se udržet jejich zájem o výuku. Každý žák mohl zažít pocit uspokojení a radosti z výsledku své, někdy alespoň dílčí, realizované činnosti. Zvolenými, i když převážně tradičními, didaktickými postupy (u některých učitelů s prokazatelně kvalitně využitými zkušenostmi letité odborné praxe) se dařilo naplnit stanovený vzdělávací záměr, který spíše vyplynul z průběhu výuky, než by s ním žáci byli v úvodní části zřetelně seznámeni, případně se na jeho stanovení podíleli. V závěru mnohých vyučovacích hodin došlo k jeho vyhodnocení, i když ne vždy společně s aktivním zapojením žáků a využitím formativního způsobu hodnocení.

Individuálně vyučované předměty hudebního oboru měly obdobnou posloupnost se zřejmou návazností na domácí přípravu žáků. Většinou se zohledněním jejich studijních předpokladů učitelé kladli důraz na praktické procvičení a upevnění učiva prostřednictvím technických cvičení, stupnic a etud. Společně s žáky pracovali na písničkách a přednesu, zpravidla účinně pracovali s chybou, což přispívalo k posunu v technickém zvládnutí skladeb. Pro snadnější pochopení a zvládnutí daného problému učitelé napomáhali žákům vlastní názornou ukázkou nebo společnou hrou. Příznivý dopad mělo rovněž plynulé propojování poznatků hudební teorie s praktickou výukou, které přispělo i k posílení rozvoje všeobecné hudebnosti a vnímavosti žáka. Vlastní kolektivní výuka předmětu hudební nauka byla vedena velmi kvalitně. Promyšlený sled jednotlivých činností s využitím podněcujících metod příznivě ovlivňoval zaujaté zapojení žáků, kteří byli aktivní, spolupracovali s učitelkou a prokazovali postupné osvojování znalostí a dovedností nutných pro zvládnutí praktických hráčských nebo pěveckých aktivit. Naopak snížená efektivita vzdělávání byla zaznamenána ve skupinově vedené výuce, kdy v průběhu vyučovacích hodiny nebyla věnována pozornost oběma žákům současně. Učitelka neměla připravenou jinou alternativu učiva pro žáka, kterému se v průběhu hodiny nevěnovala. Rovněž bylo zjištěno, že v části taktó realizované výuky je nevhodně nastaveno rozdělování časové dotace jedné vyučovacích hodiny mezi dva žáky bez jejich současné přítomnosti.

Učitelka výtvarného oboru k naplnění vzdělávacích záměrů daných školním vzdělávacím programem funkčně využívá veškeré dostupné materiálně-technické vybavení. Žáci tak dostávají prostor pro seznámení se se všemi základními výtvarnými technikami a jejich možnými kombinacemi. V úvodu výuky byli žáci seznámeni se záměrem práce, někteří pokračovali v již dříve započaté činnosti. U nově zadaného tématu následovala zpravidla podnětná motivace, v některých případech vhodně propojená s dějinami umění. Posléze žáci měli dostatečný časový prostor pro promyšlení navržených způsobů ztvárnění. Jednotlivé výukové lekce probíhaly v tvůrčí atmosféře za klidného a podnětného přístupu učitelky k žákům, kteří zaujatě a zejména starší žáci vysoce soustředěně ztvárňovali výtvarný úkol. Průběžně se jim dostávala kromě povzbudivého hodnocení i kvalitní zpětná vazba a podpora k úspěšnému zvládnutí daného cíle. Dbáno bylo i na bezpečné zacházení s pracovními pomůckami a neplýtvání výtvarným materiálem.

V tanečním oboru je kladen velký důraz na harmonický rozvoj žáka, jeho přirozený pohyb v souladu s tělu prospěšnými funkcemi i fyziologickými zákonitostmi pohybu. Žáci byli

vhodným způsobem vedení k základním návykům správného držení těla, pohybové fantazii, tanečnímu citění nebo pohybové koordinaci za pomoci rekvizity. Zlepšován byl nejen kultivovaný pohyb, ale i fyzická zdatnost. Zvolené tempo výuky probíhalo v souladu s náročností učiva, nedocházelo k přetěžování žáků. Učitelem poskytovaná konkrétní a srozumitelná zpětná vazba vedla vždy ke zlepšení následujícího provedení procvičovaného prvku nebo části tance. Taktéž působilo předvedení požadovaných úkonů učitelem. Průběžné projevy žáků svědčily rovněž o posilování kvalitních vzájemných vztahů. V závěru taneční lekce došlo k přirozené sebereflexi žáků. Výuka probíhala za doprovodu reprodukováné hudby, která byla po stránce rytmické i výrazové vhodně volena a umocňovala prožitek z prováděných tanečních kreačí. Přesto by využití živé korepetice ve výuce nižších ročníků (ne pouze v přípravném stupni) mohlo kvalitativně podpořit práci učitele.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Žáci všech oborů projevovali postupné utváření vědomostí, dovedností a postojů potřebných pro rozvoj po stránce umělecké a pro jejich budoucí uplatnění v praktickém i profesním životě. Výsledky vzdělávání jsou učiteli i ředitelem sledovány, k hodnocení žáků dochází podle pravidel nastavených ve školním vzdělávacím programu a školním řádu. V případě negativních projevů (např. pokles zájmu o studijní zaměření nebo zhoršení prospěchu), jsou přijímána většinou účinná opatření k vyřešení vzniklého problému. Vedením školy je sledováno počínání žáků při talentových zkouškách v rámci přijímacího řízení na střední a vysoké školy. V této oblasti byly zaznamenány úspěchy žáků výtvarného oboru. Škola se poměrně úspěšně s ohledem na její velikost účastní soutěží vyhlašovaných MŠMT.

Aktivní přístup části učitelů vytváří prostor k prezentaci žakovských výsledků vzdělávání, i když méně v mezioborové spolupráci. Ta skýtá další příležitosti k posílení sociálních dovedností i celkového uměleckého rozvoje. Rovněž by se uplatnila i součinnost mezi učiteli. Účinné rozvíjení kompetencí vytyčených ve školním vzdělávacím programu žáci prokazují při veřejných akcích, které posilují růst žakova zdravého sebevědomí a ctížádosti, současně obohacují kulturní dění města Jablonné nad Orlicí a přilehlého regionu. Mnohé, některé již tradiční, akce probíhají ve spolupráci nejen s místními institucemi, ale i ze širokého okolí. Činorodý pedagogický přístup se odrazil např. v zapojení žáků tanečního a výtvarného oboru do projektu „ZUŠ Open“ v Nových Hradech, což pro ně rovněž znamená možnost inspirace a srovnání se s žáky z jiných základních uměleckých škol.

Závěry

Vývoj školy

- Dílčí zlepšení materiálně-technických podmínek vzdělávání,
- značná obměna pedagogického sboru,
- oblast řízení školy a vedení pedagogického sboru spíše stagnuje, neprochází potřebnou kvalitativní změnou.

Silné stránky

- Značná angažovanost části pedagogického sboru ve prospěch zkvalitnění činnosti školy (3.4),

- častá veřejná prezentace tanečního umění žáků školy (5.3),
- navázání spolupráce školy s nadací a programem města pro podporu žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí (6.1).

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Uplatňovaný způsob řízení školy jen velmi omezeně podněcuje její systematický koncepční rozvoj (1.1),
- nízká účinnost kontrolního systému, zejména v oblasti naplňování školního vzdělávacího programu (2.1),
- snížená funkčnost vzájemné komunikace i omezená diskuze mezi ředitelem a učiteli nepříznivě ovlivňující pracovní atmosféru ve škole (2.2),
- hospitační činnost ředitele školy nepřináší všem učitelům potřebnou zpětnou vazbu a metodická doporučení pro jejich další profesní rozvoj a zkvalitnění vzdělávacího procesu (2.3),
- omezené využívání závěru výuky učiteli ke společnému zhodnocení splnění vzdělávacího cíle, záměrné vedení žáků k hodnocení vlastního výkonu a pokroku v dosažených výsledcích vzdělávání (4.3).

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Stanovit a rozpracovat záměry rozvoje školy na základě reálného posouzení aktuálního stavu školy všemi zúčastněnými,
- zapojovat systematicky vedením školy učitele do nastavených koncepčních cílů, využívat jejich inovativních námětů a vést nad nimi otevřenou a konstruktivní debatu,
- realizovat pravidelně vlastní hodnocení školy s následným přijímáním účinných opatření na zvyšování kvality vzdělávání s jejich průběžným sledováním a vyhodnocováním,
- zkvalitnit obsah školního vzdělávacího programu, dbát na jeho naplňování,
- začlenit do dalšího osobnostního rozvoje ředitele oblasti mentoringu a koučování,
- zefektivnit hospitační činnost ředitele ve prospěch zvýšení kvality vzdělávání žáků,
- soustavně vést učitele ke stanovování cílů jednotlivých hodin a následnému vyhodnocování práce, a to jak v individuální, tak i ve skupinové a kolektivní výuce,
- podporovat osobnostní rozvoj všech žáků systematickým zapojením do hodnocení úrovně naplňování vzdělávacích cílů výuky a motivovat je ke stanovení záměrů vlastních, využívat formativní hodnocení,
- rozšířit podle možností pro podporu výuky v tanečním oboru korepetice,
- zapojit učitele do pedagogické diskuse, motivovat je ve sdílení zkušeností a nových poznatků např. prostřednictvím vzájemných, i mezipředmětových, hospitací,
- zvýšit aktivitu celého pedagogického sboru v osobním rozvoji prostřednictvím dalšího vzdělávání, a to jak směrem pedagogickým, tak i k oblasti psychohygieny (wellbeing učitelů), využívat vzájemné návštěvy ve spřátelených institucích.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 12. 3. 2024
2. Školní matrika žáků - školní rok 2023/2024 (výběr z dokumentace)
3. Školní vzdělávací program pro základní umělecké vzdělávání s platností od 4. 9. 2023
4. Třídní knihy pro individuální, skupinovou a kolektivní výuku vedené ve školním roce 2023/2024 (výběr)
5. Rozvrhy hodin všech učitelů – školní rok 2023/2024
6. Školní řád s účinností s účinností od 4. 9. 2023
7. Záznamy z jednání pedagogické rady – školní roky 2022/2023 a 2023/2024
8. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků s účinností od 4. 9. 2024
9. Doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání a dalším vzdělávání pedagogických pracovníků školy (výběr)
10. Výroční zpráva Základní umělecké školy Jablonné nad Orlicí za školní rok 2022/2023
11. Inspekční zpráva, čj. ČŠIE-1413/18-E, ze dne 30. 11. 2018

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Ladislava Jindrová, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Ladislava Jindrová v. r.

Bc. Eva Nováková, kontrolní pracovnice

Eva Nováková v. r.

Mgr. Iva Vrátilová,
odborník na umělecké vzdělávání

Iva Vrátilová v. r.

16. 4. 2024